

**“МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Початковий рівень (короткий цикл)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ молодший бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 Економіка
(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА Економіка
(код та найменування спеціальності)

Схвалено

Вченою радою

**Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»**

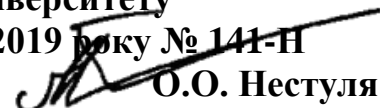
30 серпня 2019 року, протокол № 8

Затверджено

наказом по університету

від 30 серпня 2019 року № 141-Н

Ректор

О.О. Нестуля

Полтава 2019

.I Преамбула**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»****СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ****Молодший бакалавр**

(назва ступеня вищої освіти)

галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність

051 Економіка

(код та найменування спеціальності)

освітня програма

«Економіка»**1. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ**

Вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» 30 серпня 2019 року, протокол № 8
Наказом Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» від 30 серпня 2019 року № 141-Н

2 ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ 2019 р.**3. РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО**

проектною групою в складі науково-педагогічних працівників Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Члени проектної групи:

Рогоза М.Є. – керівник проектної групи, гарант освітньої програми, завідувач кафедри економіки підприємства та економічної кібернетики, д.е.н., професор
Степанова Л.В., доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії, к.е.н, доцент

Вергал К.Ю., доцент кафедри економіки підприємства та економічної кібернетики, к.е.н., доцент

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

І. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Початковий рівень (короткий цикл)
Ступінь вищої освіти	Молодший бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка
Форма навчання	Денна, заочна
Освітня кваліфікація	Ступінь вищої освіти – молодший бакалавр. Спеціальність – 051 Економіка
Кваліфікація в дипломі	Молодший бакалавр з економіки
Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення є загальні закони та тенденції розвитку економічних систем, мотивація та поведінка суб'єктів ринку, соціально-економічні процеси, їх моделювання та регулювання.</p> <p>Цілі навчання підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області діяльності.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, концепції, принципи соціально-поведінкових та економічних наук.</p> <p>Методи, методики, технології та інструменти: загальнонаукові методи пізнання, математичні, статистичні та якісні методи економічного аналізу, економіко-математичне моделювання, інформаційно-комунікаційні технології, методи дослідницької діяльності та презентації результатів досліджень.</p> <p>Інструментарій та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в економічній діяльності.</p>
Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
Працевлаштування випускників	Фахівець підготовлений до роботи і здатний виконувати зазначену(і) професійну(і) роботу(и) за ДК 003:2010: 4113 Оператори із збору даних 412 Службовці, зайняті з цифровими даними 4121 Реєстратори бухгалтерських даних 4122 Статистики-обліковці та конторські службовці, що займаються фінансовими операціями 413 Службовці, що займаються реєстрацією

	матеріальних цінностей та транспортуванням 4131 Службовці на складах 4132 Приймальники замовлень 4133 Службовці з транспортних операцій 4141 Офісний службовець (систематизація документів) 422 Агенти з інформування клієнтів 4229 Укрупнені професії службовців з інформування клієнтів 4222 Офісний службовець (інформація) 4222 Офіс-адміністратор
--	--

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня молодшого бакалавра

Обсяг освітньої програми «Економіка» молодшого бакалавра за спеціальністю 051 Економіка становить:

– на базі повної загальної середньої освіти - 120 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

IV Перелік компетентностей випускника

За час навчання у випускника повинні сформуватися інтегральна, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

Вид компетентності	Шифр	Визначення компетентності
Інтегральна компетентність	I	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
Загальні компетентності	З	1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (З1). 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення

Вид компетентності	Шифр	Визначення компетентності
		<p>здорового способу життя (32).</p> <p>3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (33).</p> <p>4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (34).</p> <p>5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (35).</p> <p>6. Здатність спілкуватися іноземною мовою (36).</p> <p>7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (37).</p> <p>8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (38).</p> <p>9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (39).</p> <p>10. Здатність бути критичним і самокритичним (310).</p> <p>11. Здатність приймати обґрунтовані рішення (311).</p> <p>12. Навички міжособистісної взаємодії (312).</p> <p>13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. (313).</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК	<p>1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях (СК1).</p> <p>2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами (СК2).</p> <p>3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки (СК3).</p> <p>4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати (СК4).</p> <p>5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави (СК5).</p> <p>6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач (СК6).</p> <p>7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації</p>

Вид компетентності	Шифр	Визначення компетентності
		<p>та підготовки аналітичних звітів (СК7).</p> <p>8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин (СК8).</p> <p>9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси (СК9).</p> <p>10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів (СК10).</p> <p>11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію (СК11).</p> <p>12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення (СК 12).</p> <p>13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності (СК13).</p> <p>14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків (СК14).</p> <p>15. Здатність створювати та впроваджувати сучасні інформаційні системи на підприємства (установах) різних сфер діяльності (СК 15).</p>

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.
2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.
3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.
20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.
23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

Результат навчання	Шифр	Опис результату навчання
Знання	Зн	<p>ЗН 1. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.</p> <p>ЗН 2. Розуміти принципи економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.</p> <p>ЗН 3. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>ЗН04. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>ЗН 5. Знати та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних.</p> <p>ЗН 6. Знати сучасні методики аналізу діяльності суб'єкта господарювання з визначенням головних цілей, завдань та інструментів досягнення показників діяльності, визначення внутрішніх та зовнішніх чинників впливу на економічні результати.</p> <p>ЗН 7. Знати можливості застосування апаратного забезпечення, операційних систем, офісних і мережевих програмних систем в професійній діяльності.</p> <p>ЗН 8. Знати та розуміти методологію інтелектуального аналізу даних, основні практичні бізнес-задачі, що можна вирішувати засобами Data Mining, можливості застосування</p>

Результат навчання	Шифр	Опис результату навчання
		<p>програмного забезпечення для інтелектуального аналізу даних у професійній діяльності.</p> <p>ЗН 9. Знати і розуміти принципи та технології організації облікової та податкової політики суб'єктів господарювання.</p>
Уміння	Ум	<p>УМ 1. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>УМ 2. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.</p> <p>УМ 3. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи і моделі для вирішення економічних завдань та розв'язувати аналітичні задачі і задачі прогнозування за допомогою сучасних технічних засобів, інформаційних технологій та програмних продуктів.</p> <p>ВМ04. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності, аналізувати, передбачати та здійснювати заходи щодо зниження економічних ризиків.</p> <p>УМ 5. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>УМ 6. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>УМ 7. Ідентифікувати джерела, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники, виявляти приховані закономірності у великих масивах даних.</p> <p>УМ 8. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних</p>

Результат навчання	Шифр	Опис результату навчання
		<p>текстів з економіки.</p> <p>УМ 9. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах</p> <p>УМ 10. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p> <p>УМ 11. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>УМ 12. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.</p> <p>УМ 13. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>УМ 14. Вміти моделювати та удосконалювати бізнеспроцеси, проектувати та впроваджувати інвестиційні проекти, в тому числі у сфері інформатизації діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>УМ 15. Використовувати можливості апаратного забезпечення, операційних систем, офісних і мережевих програмних систем в професійній діяльності.</p>
Комунікації	К	<ol style="list-style-type: none"> 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу (К1). 2. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні (К2). 3. Володіти навичками усної та письмової професійної комунікації, в тому числі, іноземною мовою (К3).
Автономія і	АВ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначати та планувати можливості

Результат навчання	Шифр	Опис результату навчання
відповідальність		<p>особистого професійного розвитку (АВ 1).</p> <p>2. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення (АВ2)</p> <p>3. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей (АВ3).</p> <p>4. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя (АВ4).</p>

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Підсумкова атестація проводиться на основі оцінювання результатів навчання та рівня сформованості компетентностей, даної освітньо-професійної програми, у формі атестаційного екзамену.
Вимоги до атестаційного комплексного іспиту	Атестаційний екзамен повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених цією освітньо-професійною програмою.

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Вищому навчальному закладі Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах і будь-яким іншим способом;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного

управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

9) інших процедур і заходів.

У 2009, 2012, 2015 роках Університет отримував Міжнародний Сертифікат 440030QM08 Міжнародної мережі сертифікації (IQNet) і Німецького органу сертифікації системи управління якістю (DQS GmbH) про відповідність діяльності міжнародному стандарту ISO 9001:2008.

У травні 2018 року Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» успішно пройшов проведено ресертифікаційний аудит (перехідний зовнішній аудит) системи управління якістю діяльності університету, що передбачав перехід системи управління якістю діяльності університету на нову версію міжнародного стандарту ISO 9001:2015 та на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015. З цією метою в університеті було проведено організаційну підготовку до переходу на нові вимоги міжнародного стандарту, а також впровадження нової лідерської парадигми та ризик-орієнтованого мислення.

У відповідності до рішення аудиторської групи Органу сертифікації «Прирост» Української асоціації якості Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» отримав сертифікати IQNet, DQS і УАЯ, які засвідчують, що університет впровадив та використовує систему управління якістю відповідно вимогам міжнародного стандарту ISO 9001:2015. Термін дії сертифікатів до липня 2021 року.

Щорічно між зовнішніми аудитами експертами Української асоціації якості проводяться наглядові аудити системи управління якістю діяльності університету. Метою наглядових аудитів є отримання доказів щодо підтвердження вдосконалення якості управління процесами діяльності в університеті.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджується Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартом і рекомендаціями щодо забезпечення якості вищої освіти.

VIII. Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

Не має

IX Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої

освіти**А. Офіційні документи:**

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>]
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>];
6. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>];
7. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>];

В. Інші документи:

8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf];
9. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced2011-en.pdf>];
10. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): UNESCO Institute for Statistics [Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/iscedfields-of-education-training-2013.pdf>].
11. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. № 1648), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 № 3);
12. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempusoffice.pdf];
13. Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf];
14. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційноаналітичний огляд [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_

- 2015.pdf];
- 15.Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf].
 - 16.EQF-LLL – European Qualifications Framework for Lifelong Learning [Режим доступу: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/brochexp_en.pdf];
 - 17.QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area [Режим доступу: <http://www.ehea.info/article-details.aspx?ArticleId=67>];
 - 18.TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІКА»
початковий рівень вищої освіти (короткий цикл)
спеціальності 051 «Економіка»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»**

Термін навчання за освітньою програмою «Економіка» – 1 рік 10 місяців. Освітньо-професійна програма орієнтована на підготовку молодшого бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка» і визначає засади їх підготовки, які базуються на компетентнісному підході:

вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;

кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання програми (табл.1);

перелік компетентностей випускника та їх відповідність дескрипторам НРК (табл. 2);

очікувані результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач початкового рівня вищої освіти (короткий цикл) та їх відповідність компетентностям (табл.3);

нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей);

форми атестації здобувачів вищої освіти;

вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

В даній освітньо-професійній програмі одному семестру відповідає 30 кредитів ЄКТС, а навчальному року – 60 кредитів ЄКТС. Одному кредиту ЄКТС відповідають 30 годин загального навчального навантаження студента.

В таблиці 1 представлено розподіл змісту освітньо-професійної програми з урахуванням навчального часу та кількості кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої програми та максимальний навчальний час за циклами підготовки молодшого бакалавра з економічної кібернетики

Цикл підготовки	Максимальний навчальний час за циклами (акад. год./кредитів)
1. Обов'язкові навчальні дисципліни	1530/51
1.1 Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки	540/18
2. Цикл природничо-наукової та загально-економічної підготовки	420/14
1.3. Цикл професійної та практичної підготовки	570/19
2. Вибіркові навчальні дисципліни	1410/47
2.1. Цикл соціально-гуманітарної підготовки	
2.2. Цикл природничо-наукової та загально-економічної підготовки	180/6
Вибірковий блок 1	
Вибірковий блок 2	
2.3. Цикл професійної та практичної підготовки	1330/41
Вибірковий блок 1	
Вибірковий блок 2	
Вибірковий блок 3	
Вибірковий блок 4	
Вибірковий блок 5	
Вибірковий блок 6	
Вибірковий блок 7	
3. Практична підготовка	600/20
Виробнича практика	570/19
Університетська освіта	30/1
4. Підсумкова атестація	60/2
Разом	3600/120

Освітньо-професійна програма передбачає виділення дисциплін трьох видів: циклу соціально-гуманітарної підготовки, циклу фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки та циклу професійної та практичної підготовки, серед яких: нормативні та вибіркові дисципліни (вибір студентів); практичну підготовку та підсумкову атестацію

Розподіл дисциплін за циклами, послідовність їх вивчення, розподіл кредитів, конкретні форми проведення навчальних занять (лекції, практичні, індивідуальні заняття, консультації, практика тощо) та їх обсяг, графік

навчального процесу, форми підсумкового контролю визначені навчальним планом (додаток А).

Форми і методи організації освітнього процесу

Освітній процес побудований на принципах особистісно орієнтованого навчання за компетентнісним, системним, інтегративним підходами.

Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні), позааудиторні (індивідуальні, консультації, написання та захист проектів, практика), самостійна робота.

Можливе застосування електронного навчання і дистанційних освітніх технологій.

Методи навчання: проблемного, проблемно-пошукового, інтерактивного навчання (диспути, «круглі столи», тренінги, мозкові атаки, презентації)

Дослідницька робота: участь у фахових та міждисциплінарних семінарах із оцінюванням досягнутого, підготовка публікацій у наукових фахових виданнях, участь у наукових конференціях.

Загальне оцінювання роботи молодшого бакалавра здійснюється за результатами проміжного та підсумкового контролю у вигляді екзаменів, заліків, звітів з практик з оцінюванням досягнень відповідно до внутрішньої системи забезпечення якості освіти; складання атестаційного екзамену.

Матриця відповідності визначених ОПП компетентностей молодшого бакалавра з економіки дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за РНК	Знання Зн 1. Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень. Зн2. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні.	Уміння Ум1.Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1.Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності. К2.Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.	Автономія та відповідальність АВ1. Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. АВ2.Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.
Загальні компетентності				
ЗК1			К1, К2	АВ1
ЗК2	Зн1, Зн2		К1	
ЗК3	Зн1, Зн2	Ум1		
ЗК4		Ум1		
ЗК5		Ум1		
ЗК6			К1, К2	
ЗК7			К1, К2	
ЗК8	Зн1	Ум1	К1	АВ2
ЗК9		Ум1	К1	АВ1, АВ2
ЗК10	Зн1, Зн2	Ум1		
ЗК11		Ум1	К2	
ЗК12		Ум1	К2	
ЗК13			К1, К2	АВ1
Спеціальні (фахові)компетентності				
СК1	ЗН2	УМ1		

Класифікація компетентностей за РНК	Знання Зн 1. Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень. Зн2. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні.	Уміння Ум1.Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, зстосування інноваційних підходів	Комунікація К1.Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та влсного досвіду в галузі професійної діяльності. К2.Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.	Автономія та відповідальність АВ1. Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. АВ2.Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.
СК2			К2	
СК3			К2	
СК4		УМ1		
СК5	ЗН2		К2	
СК6				
СК7	ЗН1	УМ1		
СК8		УМ1		
СК9				
СК10			К1	АВ1
СК11				АВ1
СК12	ЗН1			
СК13		УМ1		АВ1
СК14	ЗН1		К1	
СК15			К1	АВ2

Таблиця 3

Матриця відповідності визначених освітньо-професійною програмою результатів навчання та компетентностей молодшого бакалавра з економіки

Програмні результати навчання	Компетентності																												
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.	+	+	+				+			+			+	+	+				+		+								
2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.	+	+	+			+		+			+		+	+					+						+		+		

Програмні результати навчання	Компетентності																													
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	+			+	+	+										+														
4. Демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.	+	+	+		+	+		+								+		+		+	+						+	+		
5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	+	+	+			+	+							+														+	+	

Програмні результати навчання	Компетентності																												
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	+		+	+	+	+				+	+					+	+												+
7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	+		+						+							+		+	+	+		+							+
8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	+			+			+											+		+	+		+						+
9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної	+	+		+			+									+			+	+	+								+

Програмні результати навчання	Компетентності																											
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.																												
10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.	+	+		+	+	+			+		+			+	+						+	+		+			+	
11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	+	+				+		+		+		+			+			+		+	+	+				+	+	
12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань	+		+	+					+	+	+	+			+										+	+		+

Програмні результати навчання	Компетентності																											
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
та змістовно інтерпретувати отримані результати.																												
13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	+			+	+		+	+									+			+	+		+			+		
14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.	+	+	+					+		+	+			+						+		+			+			
15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.	+	+	+		+		+	+		+														+	+		+	
16. Вміти використовувати дані,	+			+	+				+			+					+			+			+					

Програмні результати навчання	Компетентності																													
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.																														
17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.	+		+				+		+				+																	
18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.				+								+																+		+
19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-																														

Програмні результати навчання	Компетентності																												
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.																													
20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.			+					+	+				+		+						+		+					+	
21. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.			+	+		+					+		+				+		+				+	+		+	+	+	
22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.			+		+							+			+											+	+	+	+
23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне,			+	+	+								+	+		+					+						+	+	

Програмні результати навчання	Компетентності																											
	ІК	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
самокритичне мислення.																												
24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей			+	+	+								+	+	+	+					+		+					+

Перелік навчальних дисциплін освітньо-професійної програми за циклами

Цикл підготовки	Максимальний навчальний час за циклами (акад. год./кредитів)
1. Обов'язкові навчальні дисципліни	1530/51
1.1 Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки	540/18
Іноземна мова	150/5
Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	90/3
Українська мова (за професійним спрямуванням)	90/3
Право (Трудове право. Господарське право)	90/3
Фізичне виховання	120/4
2. Цикл природничо-наукової та загально-економічної підготовки	420/14
Вища та прикладна математика	90/3
Сучасні інформаційні та комунікаційні технології	120/4
Глобальне бізнес-середовище	120/4
Економічна теорія	90/3
1.3. Цикл професійної та практичної підготовки	570/19
Основи економіки та діагностики економіки	120/4
Статистика і прикладна статистика	90/3
Бізнес-економіка	120/4
Інституційна економіка	90/3
2. Вибіркові навчальні дисципліни	1410/47
2.2. Цикл природничо-наукової та загально-економічної підготовки	180/6
Вибірковий блок 1	
Вища та прикладна математика II	90/3
Організаційна поведінка	
Вибірковий блок 2	
Проектне навчання «Інформаційно-аналітична діагностика бізнесу»	90/3
Практична психологія	
2.3. Цикл професійної та практичної підготовки	1330/41
Вибірковий блок 1	
Вступ до програмування: Алгоритмізація	300/10
Економіка природокористування	

Цикл підготовки	Максимальний навчальний час за циклами (акад. год./кредитів)
Основи бізнес-аналітики та візуалізації даних	
Етапи ділового спілкування	
Ораторське мистецтво	
Вибірковий блок 2	
Проектне навчання «Обробка та візуалізація даних про бізнес-середовище»	90/3
Проектне навчання «Формування інформаційного забезпечення ресурсовикористання»	
Управління соціальними проектами	
Вибірковий блок 3	
Облік, аудит і опадаткування	120/4
Теорія управління системами	
Ціноутворення	
Вибірковий блок 4	
Бази даних та сховища даних	150/5
Бізнес-економіка (поглиблений рівень)	
Мотивування персоналу	
3. Практична підготовка	600/20
Виробнича практика	570/19
Університетська освіта	30/1
4. Підсумкова атестація	60/2
Разом	3600/120